

Çr. 2,1,27. 7,1,17. Schol. zu VS. Prât. 1,75. zu Taitt. Prât. 22,7. zu P. 2,1,4. 4,3,31. 7,1,21. KULL. zu M. 2,6. 3,261. 11,92. Davon nom. abstr. *वैकल्य* n. Siddh. K. zu P. 4,4,110.

वैकल्य (von विकल) n. 1) *Gebrechlichkeit, Unvollkommenheit, Schwäche, Mangelhaftigkeit* MBh. 12,4361 (*वैकल्य* ed. Calc.). Suçr. 1,102,12. 353,7. 15. 2,37,18. 395,15. Hariv. 9588. Spr. 2898. शरीर° Hit. 121,14. कर्णानाम् *der Organe* Suçr. 1,330,3. कर्ण° Sām̐khjak. 47. Gaupap. zu 18. Varāh. Brh. S. 53,68. Schol. zu P. 6,2,6 (wohl कर्णवैकल्य zu lesen). चतुर्वैकल्य so v. a. *Blindheit* Kathās. 74,310. पाद° 64,143. Varāh. Brh. S. 79,28. Rīgā-Tar. 8,689. 2169. एकचरण° Pāṇkāt. ed. orn. 4,12. प्राण° Kathās. 63,136. सर्वत्रापि वस्तुनि किंचिद्वैकल्यम् Mallin. zu Kumāras. 3,28. त्वय्यमानमहामानुर्विकृतेः श्यादैरपि । गिरिवैकल्यमापाति Hariv. 5534. एकाङ्ग° Weber, GJot. 59. 111. धर्म° (वैकल्य falschlich Lois.) M. 8,95. वृत्ति° 10,85. शक्ति° Spr. 2927. व्रत° Pāṇkāt. 166,16. बुद्धि° 254,9. KULL. zu M. 8,67. उपलब्धि° ders. zu 66. आहार° *Mangel an Nahrung* Pāṇkāt. 198,18. संकोच° *das Fehlen, Nichtdasein* Sarvadarśanas. 94,7. — 2) *Verstimmung, Kleinmuth, Verzagtheit* MBh. 7,5412 (*वैकल्य* ed. Bomb.). Mārk. P. 70,23. fgg. 130,22. Rīgā-Tar. 3,277 (*वैकल्य* beide Ausgg.). धृत्यत्त° KULL. zu M. 11,70. — 3) *Verwirrung*: चित्त° MBh. 10,112 (*वैकल्य* ed. Bomb.).

वैकायन m. patron.; pl. Sām̐sk. K. 184,6,8.

वैकारिक (von विकार) 1) adj. (f. ई) *auf Umwandlung beruhend, eine Umwandlung erfahrend*; neben तैजस (ऐन्द्रिय) und तामस so v. a. सात्विक Hall in der Einl. zu Sām̐khjak. S. 66. Bhāg. P. 5,17,22. 10,8,38. घट्टकार MBh. 14,1098. 1101. Suçr. 1,310,8. 9. Verz. d. Oxf. H. 104,6,24. Tattvas. 10. Bhāg. P. 2,5,24. 30. 3,5,29. fg. 26,24. Mārk. P. 45,38. 48. इन्द्रियाणि Tattvas. 15. 46. कर्मात्मन् 33. तैजस Bhāg. P. 7,12,29. सर्ग 3,10,16. 25. Mārk. P. 45,48. Verz. d. Oxf. H. 82,6,14. देवाः (ऋषयः) MBh. 12,13626. 14,1054. Bhāg. P. 2,5,30. 3,5,30. Mārk. P. 45,49. Verz. d. Oxf. H. 104,6,24 (wohl घट्टकारदेवा वै° zu lesen). पुरुष MBh. 12,13627. योनि 14,1066. निद्रा Suçr. 1,329,17. माया Bhāg. P. 10,73,11. °बन्ध Tattvas. 46. बन्ध Wilson, Sām̐khjak. S. 145. Leib (bei den Gāina) Colebr. Misc. Ess. II,194; vgl. Weber, Bhagav. 2,171. fg. — 2) n. = विकार *Veränderung im normalen Zustande des Gemüths, Alteration, Aufregung* R. 6,99,55.

वैकारिमत n. gaṇa राजदत्तादि (Composita mit Verstellung der Glieder) zu P. 2,2,31.

वैकार्य (von 1. विकार) n. *Umgestaltung, Umwandlung, Veränderung* MBh. 5,4891. अ° Çānp. 37.

वैकालिक (von विकाल) adj. *abendlich*; °कम् adv. *in der Abendstunde* Vet. in Lā. (III) 19,22.

वैकास्य m. patron. von विकास gaṇa शुभादि zu P. 4,1,123.

वैकि m. patron. v. l. (für वैङ्कि) im gaṇa तौल्यत्यादि zu P. 2,4,61. pl. Pravarādhj. in Verz. d. B. H. 58,1.

वैकिर (von विकिर) adj. *vielleicht aus einem Brunnen kommend*: Wasser Suçr. 1,173,17.

वैकुल्यासीय adj. von विकुल्या gaṇa कृशाद्यादि zu P. 4,2,80.

वैकुण्ठ (von विकुण्ठ) 1) adj. und m. Beiw. und Bein. Indra's H. an.

3,178. Med. th. 16. Çat. Br. 14,5,2,6 (= अग्रसक्त Comm.). Kaush. Up. 4,2. 7. — 2) m. ein N. Vishṇu's (Kṛṣṇa's) AK. 1,1,2,13. H. 215. H. an. Med. Halā. 1,22. MBh. 1,2505. 3,8755. 6,301. 13,6993. Hariv. 12563. Gīt. 6 in der Unterschr. Prab. 81,17. Bhāg. P. 1,15,46. 8,44. 2,10,4. 3,14,47. 15,13,14. 4,12,42. 13,1. 20,1. 8,5,4. 7,31. Weber, Kṛṣṇag. 249. 294. Pāṇkāt. 1,5,30. fg. 2,2,85. 4,3,36 (S. 249). 8,38. Padma-P. 2,2. eine Statue Vishṇu's Rīgā-Tar. 6,305. 8,2435. — 3) m. pl. Bez. einer Klasse von Göttern H. Ç. 5. Bhāg. P. 8,5,4. Mārk. P. 75,71 (entweder pl. zu lesen oder गण zu ergänzen). Verz. d. Oxf. H. 56,6,34. — 4) m. n. Vishṇu's Himmel Spr. (II) 1783. Bhāg. P. 3,16,1 (*विकुण्ठ* ed. Bomb.). 8,5,5. 9,4,60. Wilson, Sel. Works I,16. 123. 145. 149. 156. 166. Vop. 26,129. Pāṇkāt. 2,3,62. 4,8,39. Weber, Kṛṣṇag. 222. 250. °गति Pāṇkāt. 48,3. Verz. d. Oxf. H. 13,6,48. 62,4,41. 250,6,32. स्वर्ग Pāṇkāt. ed. orn. 56,21. °स्वर्ग 53,14. °लोक Verz. d. Oxf. H. 8,4,30. भुवन 248,4,22. fg. — 5) m. Bez. des 24ten Tages im Monat Brahman's; s. u. कल्प 2) d. — 6) m. ein best. Tact; s. u. प्रतिताल 1). — 7) m. N. pr. des Verfassers eines Mantra im Kāṭh. Ind. St. 3,458. eines Lehrers Hall 7. 132. °पुरी 205. Verz. d. Oxf. H. 227,4, No. 357. Wilson, Sel. Works I,231. °शिष्याचार्य Hall 135. — 8) f. आ die Çakti Vaikuṇṭha's (Vishṇu's) Pāṇkāt. 3,2,8. — Vgl. नित्य°.

वैकुण्ठव n. nom. abstr. von विकुण्ठ 2) Hariv. 2379.

वैकुण्ठीय adj. zum Himmel Vaikuṇṭha in Beziehung stehend: गति Pāṇkāt. 48,3. v. l. in der ed. Bomb.

विकर्त (von विकृति) 1) adj. = विकृत P. 5,4,37. Vārtt. 5. a) *durch Umwandlung entstanden, abgeleitet, secundär* (Gegensatz प्राकृत): Laute RV. Prāt. 2,13. 6,4. Comm. zu Taitt. Prāt. 5,22. 6,14. 7,2. 13,13. 14,4. 5. सर्ग VP. 37. Bhāg. P. 2,10,46. 3,10,13. 17. 25. Mārk. P. 47,35. fg. Verz. d. Oxf. H. 82,6,18. fg. यज्ञाः Bhāg. P. 10,84,51. भावाः Sām̐khjak. 43 (*विकृतिक* alle Autt. gegen das Metrum). — b) *auf Umwandlung beruhend, eine Umwandlung erfahrend* (= विकारिक und सात्विक): घट्टकार Sām̐khjak. 25. बन्ध Wilson, Sām̐khjak. S. 145. subst. so v. a. घट्टकार MBh. 13,1090. — c) *entstellt, hässlich, widerwärtig*; = बीभत्स Bhāg. zu AK. 1,1,2,19 nach ÇKDr. वेप MBh. 7,9512. वेपयक्षा° 2,840. — d) *nicht natürlich, künstlich*: कुलानि nicht durch Zeugung, sondern durch Adoption u. s. w. fortgeführte Geschlechter Pravarādhj. in Verz. d. B. H. 59,30. — 2) m. Bez. eines best. Krankheitsdämons Hariv. 9560. — 3) n. = विकृति. a) *Umwandlung, Veränderung, Entstellung, Verunstaltung, ein veränderter —, abnormer Zustand* P. 6,1,139. MBh. 3,10774. प्रायेण गतसन्धानो पुरुषाणो गतायुषाम् । दृश्यमानेषु वक्त्रेषु परं भवति विकृतम् ॥ R. ed. Bomb. 6,48,32 (23, 36 Gorr.). अङ्ग° R. Schl. 1,24,12. Suçr. 1,8,16. 43,9. 103,7. नेत्रादीनाम् 253,20. अश्मरि° 263,12. विकृतायक् 63,20. v. l. für विकृति 319,16. Rīgā-Tar. 6,294. गर्भस्य Jāc. 3,163. स्वर° Verz. d. Oxf. H. 307,6,30. अधिकोद्भूतविद्वयानन° adj. Kathās. 12,73. वागादि° Sām̐ D. 75,20. वार्पा° Ausartung der Kaste Verz. d. Oxf. H. 47,6,10. 14. — b) *eine unnatürliche Erscheinung, portentum*: तत्प्रतीपयवनादि विकृतं प्रेत्य Ragh. 11,62. Varāh. Brh. S. 21,26. 32,24. fg. दिव्यं घट्टवैकृतम् 46,4,10. 12. fg. 23. fg. 32. Rīgā-Tar. 3,505. — c) *entstelltes Wesen* so v. a. Ver-